

Høringsinstansene i henhold til liste

Vår dato: 03.12.2018
Vår referanse: 18/79295 - 1
Deres dato:
Deres referanse:

Høring - forslag til endring av forskrift om satser i prisutjevningsordningen for melk og satser for produksjonsfløte og tilvirkningsverdi på smør

1. Innledning

Landbruksdirektoratet sender på høring vedlagte forslag til endring i forskrift om satser i prisutjevningsordningen for melk og satser for produksjonsfløte og tilvirkningsverdi på smør av 29. juni 2007 nr. 904 (satsforskriften) gjeldende fra 1. januar 2019.

Økt melkeproduksjon hittil i satsåret 2018/19 og justerte prognoser fra markedsregulator for leveranse av melk i 2018 og 2019, medfører endret melkeanvendelse, økte kostnader og nedbygging av likviditeten i prisutjevningsordningen for melk (PU-ordningen) ut over det som ligger inne i gjeldende satser.

Av hensyn til likviditeten i prisutjevningsordningen foreslår Landbruksdirektoratet å redusere tilskudd/øke avgifter i prisgruppene med 4 øre/liter og redusere markedsregulators prisuttak på noteringspunktet tilsvarende, jf. Landbruk- og matdepartementets¹ fastsettelsesbrev av 4. desember 2003 punkt 2.2.2 og jordbruksavtalen 2018–2019 kapittel 2.1.2.

Justeringene medfører ingen endringer i råvarekostnader (noteringspris og PU-avgifter/tilskudd) for prisgruppene.

Høringsfristen er mandag 10. desember 2018.

Forslaget omfatter nye satser for avgifter og tilskudd i prisgruppene (se tabell 1 under).

¹ Daværende: Landbruksdepartementet

Tabell 1: Fra gjeldende til foreslåtte nye PU-satser (kr/liter) *

	Gjeldende satser	Foreslåtte endringer	Foreslåtte satser fra 1. januar 2019
Prisgruppe 1 (sure smakstilsatte flytende produkter dagligvaremarkedet)	0,00	0,04	0,04
Prisgruppe 2 (ikke smakstilsatte flytende produkter dagligvaremarkedet)	1,94	0,04	1,98
Prisgruppe 3 (søte smakstilsatte flytende produkter dagligvaremarkedet)	0,00	0,04	0,04
Prisgruppe 4 (ferske oster unntatt mysoster dagligvaremarkedet)	0,00	0,04	0,04
Prisgruppe 5 (modnede oster og mysoster dagligvaremarkedet)	-0,27	0,04	-0,23
Prisgruppe 6 (geitemelksprodukter dagligvaremarkedet)	-0,27	0,04	-0,23
Prisgruppe 7 (tørrmelk og kasein)	-0,90	0,04	-0,86
Prisgruppe 8 (flytende melkeprodukter industrimarkedet)	-0,91	0,04	-0,87
Prisgruppe 9 (ferske oster unntatt mysoster industrimarkedet)	-0,91	0,04	-0,87
Prisgruppe 10 (modnede oster og mysoster industrimarkedet)	-1,02	0,04	-0,98
Prisgruppe 11 (geitemelksprodukter industrimarkedet)	-0,91	0,04	-0,87
Prisgruppe 12 (oster og geitemelksprodukter merkevareeksportmarkedet)	-0,82	0,04	-0,78

* positive tall er avgift, negative tall er tilskudd

Landbruksdirektoratet viser til at forslaget til nye satser i prisgruppene bør sees i sammenheng med forslaget om ny grense for markedsregulators samlede prisuttak (ny styringspris) for avtaleåret 2018/19, jf. punkt 3.

2. Satser i prisutjevningsordningen for melk

2.1 Satser for avgifter og tilskudd i pris- og biproduktgruppene

Landbruksdirektoratet foreslår justeringer av avgifter og tilskudd i prisgruppene. Nye satser fremgår av tabell 1 over. Justeringene begrunnes i endringer i volumprognoser, melkeanvendelse og felleskostnader, jf. punkt 2.1.1–2.1.2 nedenfor.

2.1.1 Volumprognoser og melkeanvendelse

Landbruksdirektoratet viser til brev av 15. juni 2018 om endring i forskrift om satser i prisutjevningen for melk og satser for produksjonsfløte og tilvirkningsverdi på smør, hvor nye satser i prisutjevningsordningen ble fastsatt, gjeldende fra 1. juli i år.

For gjeldende satser la Landbruksdirektoratet bl.a. til grunn markedsregulators mai-prognose for leveranser av melk i 2018. Samlet kumelksvolum var på 1490 mill. liter. Etter dette er forholdstallet for kumelkskvotene justert i to omganger, først fra 0,98 til 0,99 i juni og så fra 0,99 til 1,04 i august. Videre har markedsregulator justert sine prognoser for leveranser av kumelk for 2018 flere ganger. Markedsregulators septemberprognose for leveranse av kumelk i 2018 var på 1504 mill. liter. Markedsregulator presenterte den 19. november nye prognoser som viser en leveranse av kumelk i 2018 på 1521 mill. liter og 1508 mill. liter i 2019.

Gjeldende satsår i prisutjevningsordningen går fra 1. juli 2018 til 30. juni 2019. Om en legger markedsregulators novemberprognoser til grunn for denne perioden, gir dette en

leveranse av kumelk på 1531 mill. liter. Dette er 41 mill. liter høyere enn det som ligger inne som grunnlag for gjeldende satser i prisutjevningsordningen. Økt melkeproduksjon utover det som det er markedsmessig behov for, kan benyttes til lagringsdyktige produkter som tørrmelk og modna oster. Økt produksjon av disse produktene utover det som ligger til grunn for de gjeldende satsene i ordningen, fører til større tilskuddsutbetalinger enn forutsatt, noe som kan gi likviditetsmessige utfordringer i ordningen.

I gjeldende satsgrunnlag er det ikke forutsatt noen oppbygging eller nedbygging av likviditet for satsåret 2018/19. Månedsavregningene fra juli-oktober 2018 har imidlertid medført en likviditetsnedbygging på ca. 20 mill. kroner. Forutsatt at de økte leveransene av kumelk på 41 mill. liter, benyttes til produksjon av ost, tørrmelk og smør, beregner Landbruksdirektoratet at likviditetsnedbyggingen samlet for satsåret 2018/19 blir i størrelsesorden 50–65 mill. kroner med gjeldende satser. Landbruksdirektoratet vurderer det slik at den prognoserte likviditetsreserven ved utgangen av satsåret 2018/19 ikke er tilstrekkelig til å kunne drifte ordningen på en forsvarlig måte, gitt den usikkerhet som ligger i prognosene for samlede avgifter og tilskudd i ordningen for resten av satsåret.

Landbruksdirektoratet foreslår derfor at samlet anvendelse av kumelk settes til 1531 mill. liter for satsåret 2018/19. I forhold til volumprognosene for gjeldende satser, foreslår direktoratet² at melkevolumet i *prisgruppe 5 (modnede oster og mysoster, dagligvare)* økes med 17,0 mill. liter, *prisgruppe 10 (modnede oster og mysoster, industri)* med 8,5 mill. liter og *prisgruppe 7 (tørrmelk og kasein)* med 15,5 mill. liter. Landbruksdirektoratet foreslår at volumprognosene for fløte i *biproduktgruppe 2 (fløte til smørprodukter, dagligvare)* økes med 1,37 mill. liter og i *biproduktgruppe 3 (fløte til smørprodukter, industri)* med 1,37 mill. liter.

Landbruksdirektoratet vil følge med på eventuelle endringer fra Tine Råvare i kumelkprognosene frem mot tidspunkt for vedtak av satsene. Dersom det blir ytterligere endringer i prognosene, kan det få konsekvenser for nivået på satsene.

Landbruksdirektoratets reviderte forslag til volumprognoser for satsperioden 2018/19 innebærer en dårligere melke- og biproduktanvendelse i forhold til gjeldende satsgrunnlag på ca. 3 øre/liter melk. Isolert sett er melkeanvendelsen ca. 2 øre/liter dårligere og biproduktanvendelsen ca. 1 øre/liter dårligere enn i volumprognosene for gjeldende satser. Dårligere melke-/biproduktanvendelse innebærer at ordningen får lavere inntekter og/eller høyere kostnader om ikke satsene justeres for dette.

2.1.2 Felleskostnader og likviditet

Landbruksdirektoratet har foretatt beregninger for å anslå ordningens felleskostnader og fellesinntekter gitt et volumgrunnlag på 1531 mill. liter, herunder forhold knyttet til likviditetssituasjonen, jf. vedlagte tabell 1. Landbruksdirektoratet foreslår å legge disse beregningene til grunn for forslaget til satser for avgifter og tilskudd fra 1. januar 2019.

Satser for innfrakttillegg foreslås uendret, men samlede utbetalinger av innfrakttillegg forventes å øke med 12,8 mill. kroner på grunn av økt prognosert melkevolum.

² Fordelingen er foretatt etter å ha konferert med markedsregulator om fordeling av overskuddsmelk i prisgruppene 5, 7 og 10, samt fordeling av overskuddsfløte i biproduktgruppe 2 og 3.

Satsene for distribusjonstillegg for Nord-Norge, skolemelk og kapitalgodtgjørelse foreslås videreført uendret. Kostnadene til administrasjonsgodtgjørelse som belastes ordningen i gjeldende satsperiode foreslås også uendret.

For inneværende periode er det i gjeldende satser forutsatt ingen oppbygging eller nedbygging av likviditeten. Landbruksdirektoratet foreslår en likviditetsoppbygging på 1 øre/liter fra 1. januar 2019. Oppbyggingen er begrunnet i endrede prognoser for leveranser av kumelk i perioden, endret melkeanvendelse og økte kostnader i ordningen som en følge av dette, jf. punkt 2.1.1.

Landbruksdirektoratet vil frem til vedtakstidspunktet vurdere om mer oppdaterte prognoser tilsier at det bør gjøres endringer i likviditeten. En likviditetsendring vil kunne gi endringer også i avgifter og tilskudd.

Biproduktinntekter og likviditetsendring inngår i beregningen av netto felleskostnader i vedlagte tabell 1. Samlet blir netto felleskostnader på 25,0 øre/liter melk, noe som er en økning på 2,1 øre/liter sammenlignet med grunnlaget for gjeldende satser.

2.1.3 Prisdifferensiering og satsendringer

Prisdifferensieringen har som formål å regulere prisen på melk som råvare til ulike anvendelser, for å sikre melkeuttaket og produsentenes mulighet til å realisere jordbruksavtalens målpris på melk. Bakgrunn og vurderinger knyttet til prisdifferensieringen for gjeldende satser i pris- og biproduktgruppene, fremgår av vårt vedtaksbrev av 15. juni 2018. Landbruksdirektoratet foreslår ingen endringer i prisdifferensieringen i prisgruppene fra 1. januar 2019.

For å kunne balansere avgifter og tilskudd i ordningen gitt de reviderte volumprognosene for pris- og biproduktgruppene, er det etter Landbruksdirektoratets beregninger behov for å øke avgiftene i prisgruppene 1-4 med 3 øre/liter og redusere tilskuddene i prisgruppene 5-12 med 3 øre/liter, når en ser hele satsåret 2018/19 under ett. Endringene som direktoratet foreslår gjelder imidlertid med virkning fra 1. januar 2019 og vil gjelde for halve satsåret. Forventet likviditetsbedring i ordningen for 1. halvår 2019 blir dermed på ca. 1,5 øre/liter. Landbruksdirektoratet foreslår derfor i tillegg en generell likviditetsoppbygging på 1 øre/liter fra 1. januar 2019, jf. punkt 2.1.2. Samlet for satsåret 2018/19 forventer direktoratet likevel en likviditetsnedbygging i ordningen sammenlignet med forutsetningene for gjeldende satser.

Landbruksdirektoratet foreslår at avgiftene i prisgruppene 1-4 økes med 4 øre/liter og tilskuddene i prisgruppene 5-12 reduseres med 4 øre/liter fra 1. januar 2019.

2.1.4 Satser for produksjonsfløte og tilvirkningsverdi for smør

Landbruksdirektoratet foreslår ingen endringer i satsene for produksjonsfløte og tilvirkningsverdi for smør fra 1. januar 2019.

3. Ny grense for markedsregulators samlede prisuttak

Landbruksdirektoratet viser til prisbestemmelsene i gjeldende jordbruksavtale hvor det i kapittel 2.1.2 fremgår følgende:

«Dersom det av hensyn til likviditeten i prisutjevningsordningen er nødvendig å redusere tilskudd/øke avgifter i løpet av året, kan Landbruksdirektoratet gjøre det og samtidig pålegge markedsregulator å redusere prisuttaket tilsvarende. Grensen for det samlede prisuttak i avtaleperioden vil i slike tilfeller bli fastsatt lavere enn målpris. På bakgrunn av prognoser og forslag fra Tine SA skal Landbruksdirektoratet fastsette en ny grense for det samlede prisuttaket (styringspris).»

Samtidig som Landbruksdirektoratet foreslår nye satser i prisgruppene, vil vi informere markedsregulator om at grensen for samlet prisuttak i avtaleperioden 2018/19 vil bli satt lavere enn målpris på grunn av økt likviditetsbehov i prisutjevningsordningen for 1. halvår 2019. Dette innebærer at markedsregulator i 1. halvår 2019 må redusere sitt prisuttak på noteringspunktet med 4 øre/liter. Landbruksdirektoratet vil derfor fastsette en styringspris for avtaleåret 2018/19. Denne fastsettes på grunnlag av prognosert prisuttak og solgt volum i 2. halvår 2018 og prognoser for salg av rå melk fra Tine Råvare i 1. halvår 2019.

Landbruksdirektoratet vil informere markedsregulator om ny grense for prisuttak på noteringspunktet når direktoratet har fattet vedtak om nye satser i ordningen.

Landbruksdirektoratet vil understreke at en ikke har hjemmel til å pålegge Tine å redusere produsentpris tilsvarende reduksjonen i noteringspris på 4 øre/liter for 1. halvår 2019. Direktoratet viser imidlertid til Tine Råvare som en egen regnskapsmessig enhet innen Tine SA, og forutsetter at reduksjonen av noteringspris gir direkte utslag i produsentpris.

4. Oppsummering vedrørende endring av satser i prisgruppene

Oppsummert innebærer Landbruksdirektoratets høringsforslag at alle prisgrupper får økt avgiftssats eller redusert tilskuddssats med 4 øre/liter.

Utrekningen av forslag til nye satser for prisgruppene fremgår i vedlagte tabell 2.

Landbruksdirektoratet gjør oppmerksom på at forslaget til endrede satser i prisgruppene bør sees i sammenheng med markedsregulators nye grense for samlet prisuttak for avtaleåret 2018/19 og hvor noteringsprisen for 1. halvår 2019 i henhold til direktoratets forslag, blir 4 øre/liter lavere enn den ellers ville ha vært. For ordens skyld gjør direktoratet oppmerksom på at samlet sett vil endrede satser og ny styringspris ikke medføre endrede råvarekostnader (noteringspris og PU-avgifter/tilskudd) for prisgruppene. Vi viser i tillegg til punkt 3, siste avsnitt.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Elsebeth Hoel
seksjonssjef

Lars Folland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:

Høringsinstansene i henhold til liste

Vedlegg:

Vedlegg høringsbrev tabell 1–3

Høring – endringsforskrift

Høringsliste